SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:884

av Lotta Björklund (M)

Mer flexibel distansundervisning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till mer flexibel distansundervisning för högre kvalitet, ökad likvärdighet och bättre resultat i grundskolan och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sveriges utveckling bygger på att hela landet fungerar. Landsbygden står för en stor del av landets produktion, företagande och välfärdsbidrag och är avgörande för arbetsmarknad, energiförsörjning och framtida tillväxt. Trots detta utformas stora delar av den nationella lagstiftningen som om alla kommuner hade samma förutsättningar som storstadsregionerna. Det gäller inte minst skolan.

Många kommuner kämpar idag med att rekrytera behöriga lärare i vissa ämnen. Små skolor med små elevgrupper får ofta bära oproportionerligt stora konsekvenser av kompetensbrist, vilket riskerar att påverka kvaliteten och skapa ojämlika förutsättningar. Samtidigt växer den psykiska ohälsan bland unga, och för vissa elever blir traditionell skolnärvaro svår att upprätthålla, vilket kan leda till frånvaro och att man inte når målen.

Ett utökat och mer flexibelt användande av distansundervisning skulle också göra det möjligt att dela på den pedagogiska kompetensen mellan skolor och kommuner. Istället för att små skolor tvingas använda obehöriga lärare i ämnen där behörigheten saknas, kan behöriga lärare undervisa elever på flera enheter samtidigt, utan att fysiska avstånd

begränsar tillgången till kvalitet. På så sätt säkerställs att elever möter legitimerade lärare i fler ämnen, samtidigt som kommuner med små elevunderlag eller svårigheter att rekrytera kan upprätthålla hög kvalitet och likvärdighet i undervisningen.

Digitala hjälpmedel, som exempelvis lär-robot och andra fjärrstyrda klassrumsverktyg, skapar dessutom helt nya möjligheter för elever som av olika skäl har svårt att vara närvarande i skolan. Med sådana lösningar kan så elever med problematisk skolfrånvaro följa undervisningen i realtid, delta i genomgångar och bibehålla kontakten med både lärare och klasskamrater. Det gör att fler elever kan vara delaktiga i skolan även under perioder av frånvaro, och minskar risken för att man tappar både kunskaper och social gemenskap.

Distansundervisning är redan i dag tillåten i grundskolan under vissa förutsättningar, bland annat som särskilt stöd för enskilda elever. För andra situationer är regelverket däremot betydligt mer begränsat. Distansundervisning bör kunna erbjudas som ett alternativ i särskilda fall, exempelvis när undervisning på plats inte är möjlig eller när skolan saknar behöriga lärare. Utgångspunkten ska dock alltid vara att undervisningen bedrivs i klassrummet med en behörig lärare på plats. Genom att låta en behörig lärare undervisa digitalt, samtidigt som en pedagog finns på plats i klassrummet, skulle fler elever kunna få tillgång till undervisning av god kvalitet, oavsett var i landet de bor. I dag finns tekniken och de pedagogiska förutsättningarna, men regelverket begränsar möjligheterna att använda dem fullt ut. En ökad flexibilitet skulle kunna stärka undervisningens kvalitet, förbättra likvärdigheten mellan skolor och ge fler elever möjlighet att få det stöd och den undervisning de behöver.

För att kommuner ska kunna möta sina egna lokala behov, och för att skolan ska kunna erbjuda moderna och flexibla lösningar, behövs en översyn av gällande lagar och regler för att möjliggöra ett vidare och mer ändamålsenligt användande av distansundervisning.

Lotta Björklund (M)